

Ryszard Nycz

"Powieść jako esej, esej jako powieść", Egon Naganowski, "Teksty" nr 4/5 (1976) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/4 (66), 171

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ NAGANOWSKI Egon: Powieść jako esej, esej jako powieść.
"Teksty" 1976 nr 4/5 s. 63-85.

Znawca twórczości Roberta Musila analizuje poetykę jego największego dzieła. Eksponując m.in. wątki autotematyczne, zarzucenie fabularności, szczególną koncepcję czasu, "poetykę pozorów i redukcji", autor określa ostatecznie "Człowieka bez właściwości" jako "figuralno-obrazową powieść eseistyczną"; jako powieść wykorzystującą rozliczne możliwości stworzone przez paradygmat gatunkowy, lecz żadnej z nich nie realizującej całkowicie - powieść bez właściwości.

BP/66/47

R.N.

/II/ ORSKI Mieczysław: Fragmenty większego świata. "Miesięcznik Literacki" 1977 nr 6 s. 68-74.

Autor dostrzega we współczesnej "młodej" prozie polskiej kilka propozycji, które, zdradzając "pewne pokrewieństwo poszukiwań, orientacji poznawczo-estetycznych, a nawet przekonań", tworzą wspólny nurt. Reprezentują go w jego przekonaniu m.in.: J. Anderman, S. Gola, H. Lothamer, J. Łoziński, A. Pastuszek, R. Schubert. Analiza ich twórczości prowadzi do ujawnienia pewnej niedojrzałości artystycznej tej prozy. Niedojrzałość tę wiąże autor z nadto subiektywnym i cząstkowym widzeniem rzeczywistości, w konsekwencji powodującym odwrócenie hierarchii wartości - treści fundamentalne "są jakby wstydliwie retuszowane, ograniczane, ledwie sygnalizowane, spychane na plan domysłu", ich miejsce zajmują zjawiska, które nie mogą być uznane za typowe lub znaczące.

BP/66/48

A. Sz.